

Ādažu novada bāriņtiesa

Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, tālr. 25755403, e-pasts barintiesa@adazi.lv

14.02.2024. Nr. 1.10/24/219

Ādažu novada pašvaldības domei

Pārskata ziņojums par darbu 2023. gadā

Ādažu novada bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturtajā daļā noteikto sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par darbu 2023. gadā. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.adazunovads.lv.

Bāriņtiesa, prioritāri nodrošinot bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem, publisko tiesību principiem un 2021. gada 29. septembra nolikumu Nr. 12 “Ādažu novada bāriņtiesas nolikums”.

Bāriņtiesa ar mērķi, lai administratīvās teritorijas iedzīvotājiem pakalpojumi būtu ērti pieejami, pieņem iedzīvotājus un izskata lietas bāriņtiesas sēdēs Ādažos un Carnikavā.

Pieņemto lēmumu skaits 2023. gadā, no tiem:	85
par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	16
par atzinumu sniegšanu pēc tiesas pieprasījuma (par bērna dzīvesvietas, viena vecāka atsevišķas aizgādības, saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu)	12
par vārda, uzvārda maiņu	4
aizbildnības lietās	3
adopcijas lietās	3
audžuģimeņu lietās	3
par vecāku domstarpību izšķiršanu bērna aizgādības jautājumos	3
par bērna un aizgādībā esošas personas mantas pārvaldību	24
par valsts sociālo pabalstu izmaksu	4
par aizgādņa iecelšanu pilngadīgajām personām un mantojumam	7
par ārkārtas aizbildnības nodibināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem	3
citi lēmumi	3

Viens bāriņtiesas lēmums tika pārsūdzēts Administratīvajā rajona tiesā un tika atstāts spēkā, tāpat atstāts spēkā viens Administratīvajā rajona tiesā pārsūdzētais 2022. gada lēmums.

Bāriņtiesa lemj par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, ja ir faktiski šķēršļi, kas liedz vecākam iespēju aprūpēt bērnu; bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāka apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ); vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību; vecāks ir devis piekrišanu bērna adopcijai; konstatēta vecāka vardarbība pret bērnu vai ir pamatotas aizdomas par vecāka vardarbību pret bērnu.

Pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv pārtraukšanas apstākļi. Ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Pārskata gadā sešiem vecākiem pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, vienam vecākam aizgādības tiesības ir atjaunotas. Bāriņtiesa ir nolēmusi celt prasības tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu trīs vecākam, uz iepriekšējā gadā bāriņtiesas celto prasību pamata ar tiesas spriedumu 2023. gadā atņemtas aizgādības tiesības trīs vecākiem.

Bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus.

Trīs vecākiem, kuri noteiktajā termiņā sadarbībā ar Ādažu novada sociālo dienestu novērsa bērnu attīstībai nelabvēlīgos apstākļus ģimenē, bāriņtiesa izbeidza lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu, un bērni turpina augt vecāku ģimenēs.

Bērniem, kuri palikuši bez vecāku gādības, tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe aizbildņa ģimenē, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē. 2023. gada 31. decembrī ārpusģimenes aprūpe tika nodrošināta 11 novada bērniem, no tiem 8 bērni aug aizbildņu ģimenēs, 3 – audžuģimenēs. Pārskata gada beigās aprūpes iestādēs ievietotu bērnu nav.

Bāriņtiesas pārraudzībā ir deviņas citu novadu bērnu aizbildnības lietas, jo aizbildņa ģimene faktiski dzīvo Ādažu novadā.

Novadā ir viena audžuģimene, kas nodrošina bērnu aprūpi savā ģimenē.

Bāriņtiesa lemj par laulāto vai personas atzīšanu par adoptētājiem un bērna adopcijas atbilstību bērna interesēm. Ar trīs lēmumiem piešķirts adoptētāju statuss un atbalstīta trīs bērnu adopcija, kas apstiprināta tiesā. Adopcijas rezultātā bērns kļūst par adoptētāju ģimenes locekli un iegūst šajā ģimenē dzimuša bērna tiesisko stāvokli.

Bāriņtiesa ir lēmusi par bērnu, kuru vecāki uz laiku, kas ilgāks par gadu, izbraukuši strādāt uz ārvalstīm, nodošanu radnieku aprūpē saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 45.¹ panta pirmajā daļā noteikto.

Pārskata gada beigās bāriņtiesas lietvedībā ir 9 aizgādības lietas pilngadīgām personām ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kurām ar tiesas spriedumu ierobežota rīcībspēja un nodibināta aizgādība, 10 aizgādības lietas mantojumiem un promesošas personas mantai, kam aizgādība nodibināta ar notāra taisītu notariālu aktu.

Par 9 ģimenēm, kas nonākušas bāriņtiesas redzeslokā un kurās nepietiekami nodrošināta 17 bērnu audzināšana vai netiek ievērotas bērnu intereses un tiesības, informēti sociālie dienesti ar lūgumu nodrošināt šīm ģimenēm atbalsta pasākumus problēmu risināšanā, vai Valsts policija, pastāvot pamatotām aizdomām par vardarbību pret bērnu.

Pārskata gada beigās bāriņtiesas lietvedībā ir 210 lietas, 49 no tām ierosinātas beidzamā gada laikā.

2023. gadā bāriņtiesas darbinieki piedalījās 39 civilprocesos tiesās, 3 administratīvajos procesos administratīvajā tiesā, kā arī kriminālprocesos un par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, kopā vismaz 65 tiesu sēdēs, pārstāvētas bērnu intereses nopratināšanās, ekspertīzēs un administratīvo komisiju sēdēs. Bāriņtiesa bērnu personisko un mantisko interešu aizstāvībai iesniegusi 10 pieteikumus tiesā.

Dokumentu vadības sistēmā “Namejs” sarakstē ar juridiskām personām bāriņtiesas kompetences jautājumos pārskata gadā reģistrēts 1801 dokuments, sarakstē ar fiziskām personām – 722 dokumenti.

Carnikavas pagastā kā novada teritoriālajā vienībā, kurā nav notāra, bāriņtiesa izdara apliecinājumus, kas juridiskā ziņā pielīdzināmi notariālajiem apliecinājumiem. 2023.gadā bāriņtiesā izdarīti 154 apliecinājumi (no tiem 44 nostiprinājuma lūgumi, 13 darījumu līgumu projekti, 60 pilnvaras un piekrišanas bērna izceļošanai no valsts, 1 testaments). Iekasēta valsts nodeva pašvaldības budžetā 1208 euro apmērā. Pirmās grupas invalīdi, politiski represētas personas, trūcīgas personas un vecāki, kuriem ir trīs un vairāk bērnu, kā arī aizbildņi, darījumus, kas tiek veikti bērnu interesēs, no valsts nodevas samaksas ir atbrīvoti.

Bāriņtiesa veic datu ievadi Bāriņtiesu informācijas sistēmā (BARIS), Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS), Audžuģimeņu informācijas sistēmā (AGIS), Vienotajā migrācijas informācijas sistēmā (VMIS).

Bāriņtiesa iesaistās gadījumu risināšanā, kad aizskartas bērnu intereses un tiesības, un sadarbībā ar vecākiem, bērnu faktiskajiem audzinātājiem, sociālo dienestu, izglītības iestādēm, pašvaldības policiju, ārstniecības personām un citiem speciālistiem veic pasākumus, lai nodrošinātu bērnu tiesības un patiesās intereses, bērna ģimenei - nepieciešamos atbalsta pasākumus.

Atbilstoši kompetencei bāriņtiesa risina gadījumus saistībā ar bērnu aprūpi un uzraudzību Latvijā ieceļojušo ukraiņu ģimenēs, sniedzot atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju ģimenēm ar bērniem Latvijā.

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks un divi bāriņtiesas locekļi, bāriņtiesas lietvedību kārtos sekretārs.

Pēc darba attiecību uzsākšanas 2023. gadā viena bāriņtiesas locekle ir apguvusi 192 stundu akreditētu profesionālās pilnveides izglītības programmu "Bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa mācību programmu". Visi darbinieki ir apguvuši amata pienākumu pildīšanai nepieciešamās zināšanas un 2023. gadā regulāri apmeklējuši zināšanu pilnveides apmācības, piemēram, par vardarbības pret bērnu pazīmju atpazīšanu un seku konstatēšanu, par bērnu kā cietušo kriminālprocesā un civilprocesā, par pieaugušā psihopatoloģijas ietekmi uz bērna audzināšanu, ģimeņu un bērna izvērtēšanu un savietošanu, krīzes pazīmēm un veidiem, komunikācijas prasmēm, par profesionālu sadarbību ar sociālajiem dienestiem, par dokumentu pārvaldību, administratīvo procesu bāriņtiesā un bāriņtiesas lēmumu rakstīšanu, mediju prasmi u.c., profesionālu atbalstu darbinieki saņem supervīzijas ciklos. Bāriņtiesas darbinieki novērtē iespēju regulāri pilnveidot zināšanas un prasmes, lai profesionāli, savlaicīgi un kvalitatīvi spētu veikt savus pienākumus.

Bāriņtiesu darbinieku profesionālā darbība ir orientēta uz bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību ievērošanas nodrošināšanu un nepieciešamā atbalsta sniegšanu. Bāriņtiesas prioritāte ir, lai visi bērni var veselīgi augt un attīstīties ģimenē un mērķtiecīga atbalsta īstenošana ģimenēm ar bērniem, kurās konstatēti riski iespējamai bērna šķiršanai no ģimenes.

Novadā nepieciešamas jaunas audžuģimenes, kas nepieciešamības gadījumā var nekavējoties uzņemties bērnu aprūpi.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

I.Stasjule